

Red: Arne Borg

Äldreomsorgen kan inte vänta!

Äldreomsorgen kan inte vänta längre. Kommunerna måste få ett samlat ansvar för omsorgen om de äldre redan 1992. Det säger Föreningen Sveriges Socialchefer (FSS) i sitt yttrande över äldredelegationens förslag om att låta kommunerna få ett vidgat ansvar.

FSS ger sitt entydiga stöd till delegationens förslag. Man menar att riksdagens enhälliga principbeslut om 90-talets äldreomsorg är en mycket betydelsefull manifestation. Men man är orolig för att genomförandet av reformen kommer att dra ut på tiden.

— Politiska särintressen har gjort sig allt mer gällande i debatten. Det har medfört att man inte alltid haft den helhetssyn på samhällets ansvar för äldreomsorgen som socialcheferna menar är nödvändig.

FSS anser att dessa politiska utspel skapat osäkerhet om reformen verkligen kan genomföras vid årsskiftet 1992.

— Denna osäkerhet måste genast undanröjas. Det får inte råda någon tvekan om att reformen ska genomföras 1992. Längre kan äldreomsorgen inte vänta!

Föreningen ser äldredelegationens förslag som en första etapp, där kommunerna får ansvar för delar av primärvården (sjukhem och hemsjukvård).

— Men vi kan inte stanna med det. Hela primärvården måste så fort som möjligt föras över till kommunerna.

Det är alldeles nödvändigt om vi i framtiden ska kunna erbjuda en samlat äldreomsorg av god kvalitet.

— — —

I förhållande till den problembild som delegationen har givit finns risk för att alltför stora förväntningar ställs inför 1992, både av enskilda som är i behov av stöd men också av personal. Denna reform förutsätter kraft och vilja hos huvudmännen om det skall bli ett bra resultat. Det förutsätter också att centrala och entydiga beslut så snart som möjligt finns framme. Detta gäller inte minst de ekonomiska frågorna som är så viktiga att man kan uttrycka: Utan pengar ingen reform.

Behovet av informations- och fortbildningsinsatser är inför reformen mycket stort. Föreningen föreslår att kommunerna får särskilda statliga utvecklingsbidrag inför övertagandet, förslagsvis åren 1991–1993. Detta skulle delvis kunna finansieras med hjälp av de särskilda medel som departementet disponerar för stöd till utvecklingsprojekt (20 miljoner). De skulle under en övergångsperiod kunna fördelas till samtliga kommuner för förberedelse och genomförande av reformen.

En hel del av de problem som idag finns har att göra med resursbrister inom äldre vården hos kommunerna och landstingen. Även om kommunerna får alla de ekonomiska resurser som idag används för berörda verksamheter kvarstår problemet att kunna finansiera en utbyggnad bla av gruppboendestäder och andra alternativa vård- och boendeformer för allt fler äldre. Detta är en stor utmaning för kommunerna både före och efter reformens ikraftträdande. Föreningen anser dock att reformen skapar förutsättningar för kommunerna att kunna göra nödvändiga prioriteringar. Delegationens arbete har på ett tydligt sätt visat att det inte längre är möjligt att två huvudmän kan arbeta vidare med oförändrat dvs delat ansvar.

Föreningen Sveriges Socialchefer medlemmar leder äldreomsorgen i dagens kommuner. Vi vet att verksamheten på många håll går mot kris, även

om förhållandena i Stockholm långt ifrån är representativa. Överallt gäller att allt fler, mycket gamla, sjuka och mer omvårdnadskrävande personer, får omvårdnad i sina egna hem. Det sker av hängivna och duktiga vårdbiträden, som inte sällan saknar adekvat utbildning. Kvaliteten i verksamheten är avgörande för utvecklingen. Det är viktigt att medicinsk kompetens snarast tillförs hemtjänsten. Varje tidsutdräkt av reformen ger bestående skadeverkningar bla genom att lokalt politiskt ansvariga intar en avvaktande hållning istället för att aktivt utveckla äldreomsorgen.

Riksdagens enhälliga principbeslut om 90-talets äldreomsorg var en mycket betydelsefull manifestation. Därefter har osäkerhet om inriktningen ändå uppstått. Olika politiska särintressen har blivit alltmer påtagliga. Vart och ett respektabelt men utan nödvändig helhetssyn på samhällets ansvar för de äldres behov av vård och omsorg. Detta har skapat osäkerhet om reformen kan genomföras med avsedd snabbhet. Denna osäkerhet måste snarast undanröjas. Föreningen Sveriges Socialchefer anser att reformen inom äldreområdet måste genomföras den 1 januari 1992. *Längre kan äldreomsorgen inte vänta!*

Våra recensenter

Malena Thunström är läkare och verksam vid barnhälsovården. Akademiska sjukhuset Uppsala, *Andreas Killander* överläkare vid Medicinska kliniken, Akademiska sjukhuset, Uppsala, *Dagmar Lagerberg* docent och verksam vid barnhälsovården, Akademiska sjukhuset, Uppsala, *Tore Nilstun* docent i praktisk filosofi vid Lunds universitet, *Gisela Helmius* doktorand vid sociologiska institutionen, Uppsala universitet, *Inga Gustafsson* leg psykolog, leg psykoterapeut verksam inom PBU:s konsultverksamhet vid mödra- och barnhälsovården i Stockholms läns landsting.